

Dossiers elektronisch inzien

Maar met respect voor de privacy

Gemeente- en OCMW-raadsleden hebben sinds 1 januari 2014 het recht om de notulen van de vorige vergadering en de dossiers die op de agenda van de raad staan, elektronisch op te vragen. Omdat het OCMW veel steun-dossiers behandelt, duiken er vooral bij de OCMW's veel privacy-problemen op.

TEKST LIZE HERMANS, HERMAN CALLENS EN PIETER VANDERSTAPPEN **BEELD** STEFAN DEWICKERE

Vanaf 1 januari 2014 kunnen raadsleden de dossiers van de vergaderingen waarvan ze lid zijn elektronisch opvragen: gemeenteraadsleden kunnen dat dus niet voor dossiers die op de OCMW-raad staan, behalve als ze zelf ook OCMW-raadslid zijn.

Alleen de dossiers die op de agenda staan, moeten op vraag van een raadslid elektronisch ter beschikking van het raadslid gesteld worden. Met deze wijziging van het OCMW-decreet wil het Vlaams Parlement de OCMW-raadsleden de mogelijkheid geven de vergaderingen gemakkelijker voor te bereiden. In de memorie van toelichting bij het wijzigingsdecreet wordt letterlijk gesteld dat 'ze zich dan ook niet meer moeten verplaatsen naar de zetel van het OCMW'. Dit recht op elektronische terbeschikkingstelling geldt alleen voor de dossiers die rechtstreeks te maken hebben met de agenda van de raad. Ze kunnen elektronisch worden ingezien vanaf het moment dat de oproeping bezorgd wordt, acht dagen voor de raadsvergadering, tot het moment van de vergadering. Zodra de raadsvergadering gedaan is, stopt dit decretale recht. Dat betekent niet dat de OCMW-raadsleden deze en andere dossiers dan niet meer kunnen inzien. Ze blijven beschikken over een heel ruim algemeen inzage-recht waardoor ze alle dossiers met betrekking tot het bestuur van het OCMW kunnen inzien. Maar in tegenstelling tot de dossiers die op de agenda staan, kunnen ze dat recht niet zomaar elektronisch afdwingen. De leden van het vast bureau (en niet de andere raadsleden!) hebben een vergelijkbaar elektronisch inzage-recht in de

notulen van de voorgaande vergadering en in de dossiers die rechtstreeks te maken hebben met de agenda van het vast bureau. Idem voor de leden van een bijzonder comité voor de dossiers op de agenda van dat comité.

Ook kunnen de OCMW-raadsleden op hun verzoek bepaalde documenten van een publiekrechtelijke OCMW-vereniging opvragen. Het gaat om de notulen van de vergaderingen van de raad

OCMW-raad volledig autonoom beslissen hoe de dossiers die betrekking hebben op de agenda, ter beschikking van de OCMW-raadsleden gesteld werden. Het OCMW-decreet bepaalde enkel dat deze dossiers ter beschikking moesten zijn vanaf de bezorging van de agenda en dat de OCMW-raad zelf in het huishoudelijk reglement de wijze moest uitwerken waarop dat gebeurde. In vele OCMW's werd beslist om de dossiers ter

De oude werkwijze om de dossiers van de agenda enkel ter beschikking te stellen op het OCMW zelf, kan behouden worden. Maar vanaf het moment dat één raadslid erom verzoekt, moet de inzage ook elektronisch kunnen.

van bestuur van de OCMW-vereniging en het orgaan van dagelijks bestuur en alle documenten waarnaar verwezen wordt in die notulen. Merkwaardig genoeg heeft de decreetgever dit recht niet ingeschreven voor de notulen en documenten van de algemene vergadering van de OCMW-vereniging, terwijl dat toch het belangrijkste orgaan van een OCMW-vereniging is.

Ook over personen?

Bij dit specifieke elektronische inzage-recht van dossiers die bij de agenda horen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen dossiers die persoonlijke gegevens bevatten en andere. Dat betekent dat ze (op vraag) allemaal elektronisch ter beschikking gesteld worden. Dat heeft verregaande gevolgen. Vroeger kon de

inzage te leggen op het secretariaat van het OCMW. Omdat veel dossiers over personen gaan en hun persoonlijke gegevens maximaal beschermd moeten zijn, waren de dossiers het best beschermd in het kantoor van het OCMW. Vanaf nu is deze bescherming onmogelijk. De oude werkwijze om de dossiers van de agenda enkel ter beschikking te stellen op het OCMW zelf, kan behouden worden. Maar vanaf het moment dat één raadslid erom verzoekt, moet de inzage ook elektronisch kunnen. Het is perfect mogelijk dat geen enkel raadslid gebruik maakt van dit recht, maar men kan het ook niet weigeren.

Ter beschikking

Voor de dossiers die betrekking hebben op de agenda zegt het OCMW-decreet

dat het huishoudelijk reglement minstens moet bepalen dat als een raadslid erom verzoekt, dossiers elektronisch 'ter beschikking gesteld' worden. Dat is iets anders dan dat de dossiers 'bezorgd' moeten worden. Sommige documenten, zoals de oproeping (en dus ook de agen-

De dossiers die betrekking hebben op de agenda, moeten enkel 'ter beschikking gesteld' worden. Dat impliceert volgens ons geen decretaal recht om deze stukken te kunnen downloaden en afdrucken.

da) van de vergadering en het ontwerp van meerjarenplan en budget, moeten volgens het decreet wel aan de raadsleden worden 'bezorgd'. De memorie van toelichting bij het OCMW-decreet verduidelijkt: *Met 'worden bezorgd' wordt, net zoals in het gemeentedecreet, bedoeld dat de documenten op dat moment in het bezit moeten zijn van het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn.* Bezorgen kan ook elektronisch gebeuren, maar omdat een raadslid effectief in het bezit moet zijn van deze documenten, menen we dat deze documenten in dat geval ook downloadbaar en afprintbaar moeten zijn.

De dossiers die betrekking hebben op deze (te bezorgen) agenda, moeten echter enkel 'ter beschikking gesteld' worden. Zoals gezegd kan ook een ter beschikking stellen op elektronische wijze, maar dat impliceert volgens ons geen decretaal recht om deze stukken te kunnen downloaden en afdrucken. Er is dus een verschil tussen 'bezorgen' en 'ter beschikking stellen'. Volgens ons kan de raad wel regelen dat niet-persoonlijke dossiers ook bezorgd worden. Een individueel raadslid kan dit echter niet eisen. Ook hier gelden gelijkaardige bepalingen voor het vast bureau en de bijzondere comités.

Veiligheid

Belangrijk is dat de OCMW-raden hier verantwoordelijk mee omgaan, en een systeem uitwerken dat de veiligheid van persoonlijke gegevens voldoende beschermt. Een voorbeeld van een veilig systeem zijn de richtlijnen die goedge-

keurd werden door de KSZ (zie www.vvsg.be, sociaal beleid, kruispuntbank sociale zekerheid). Voor alle duidelijkheid, met 'richtlijnen' bedoelen we geen verplichting of algemeen opgelegde standaard.

De VVSG meent dat bij deze richtlijnen

te eenzijdig de klemtoon ligt op (dure en complexe) VPN-technologie, en dat mogelijke alternatieven niet echt in overweging werden genomen. De voornaamste doelstelling is dat OCMW-raadsleden hun dossiers op een veilige, betrouwbare wijze kunnen inzien zonder zich tijdens de kantooruren naar het OCMW te verplaatsen. Informatieveiligheid begint bij de gebruiker zelf, in dit geval het OCMW-raadslid, dat zich aan de geheimhoudingsplicht moet houden. Het OCMW-raadslid moet voldoende

Het OCMW-raadslid moet voldoende geïnformeerd worden over de risico's van online raadplegen van elektronische documenten en hierover eventueel scholing krijgen.

geïnformeerd worden over de risico's van online raadplegen van elektronische documenten en hierover eventueel scholing krijgen.

In het verleden heeft de VVSG al aangegeven welke technologische voorwaarden gerealiseerd zouden moeten worden en welke procedures in acht genomen moeten worden. Zo moet het bijvoorbeeld onmogelijk zijn elektronisch raadpleegbare documenten af te drukken, op een lokaal systeem (zoals laptop of cloud) te bewaren of ze door te sturen en/of te delen met derden. Dossiers die niet meer ter zake doen, moeten verwijderd worden via een strikte procedure. Een sterke identificatie lijkt ons niet alleen nodig, maar ook perfect haalbaar

via de eID en het loggen van activiteiten. Dat hoeft niet noodzakelijk gekoppeld te worden aan VPN.

In deze kwestie moeten we wellicht opnieuw onze aandacht richten op de baten van deze voorziening. Eerder dan deze baten te vereenzelvigen met gewoon gebruiksgemak willen we ze verankeren in het feit dat een OCMW-raadslid zijn dossiers kan voorbereiden op ogenblikken dat het hem beter uitkomt. Dit helpt om raadsbeslissingen beter voor te bereiden en dus ook beter gefundeerd te besluiten. Dit is het belangrijkste voordeel (baten) van deze vernieuwing. Dat hier dan ook kosten tegenover staan lijkt billijk, maar soms is het evenwicht zoek. De VVSG wil over de KSZ-richtlijnen graag opnieuw en verder onderhandelen op basis van de hierboven aangehaalde argumenten en van de bevoegdheden van de lokale besturen en hun veiligheidsconsulenten zelf. Het is aan de veiligheidsconsulenten om als eersten aan te tonen dat de informatieveiligheid voldoende gegarandeerd is met het door hen afgewogen gekozen systeem. Ook bij de audit van de POD moet de veiligheid in orde zijn.

We willen ten slotte nogmaals benadrukken dat het uitermate belangrijk is dat de raadsleden hun beroepsgeheim respecteren. Ze moeten ervoor zorgen dat derden op geen enkel moment toegang hebben tot persoonlijke gegevens. Doen ze dat niet en lekken persoonlijke gegevens zo uit naar derden, dan riskeren ze strafsancities. Het recht op elektronische terbeschikkingstelling brengt dan ook extra verantwoordelijkheid mee. ■

Lize Hermans is VVSG-projectmedewerker KSZ
Herman Callens is VVSG-stafmedewerker ICT & e-government

Pieter Vanderstappen is VVSG-stafmedewerker OCMW-bestuurlijke organisatie